

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Laboris æstimatio, num. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

firma negotiandi, cum nescires occasiones superventuras, valde minus accipere potes, idque iudicio experti. Hinc tertio, longitudo vel brevitatem temporis, sub qua forte praefigitur redditio mutui, multum prodest, vel obest, ad decernendum lucrum: nam breviori tempore producta negotiatio minus fructificat, quam longiore.

in *ibid.* num. 172.

14. Ob hanc ergo lucri incertitudinem, tribus modis pacisci cum mutuuario poteris: primo, determinando nunc lucrum tuae negotiationis tantum esse; id quod expertus poterit decernere, juxta naturam negotij, opportunitates sese offerentes, pauciores expensas, & similes circumstantias: sed deinde, quodcumque venerit, erit in hoc taxato lucro standum; quia par fuit periculum. Secundo, si fiat pactum, ut tantum detur, quantum alij mercatores, in simili negotiatione, lucrati fuerint. Tertio, si fiat pactum indeterminatum, ut tantum detur, quantum ipsi mutuanti cessabit de lucro: & in his duobus modis similis erit determinatio: nam dabitur, quantum mercatores in simili negotio lucrati sunt.

Si ex mora solvendi cesset lucrum mutuanti, idem dic, quod modo diximus n. 9. & n. 10.

Laboris aestimatio.

15. Tres supersunt difficultates. Prima, an aestimatio laboris, quem perferre aliquando deberes, ut lucrum ex tua negotiatione forte laboriosa conquireres, debeat deduci? varij varia. Illud mihi certum est, & nunc dicere

sufficit, regulariter non esse deducendum, nisi parvam aliquam partem, iudicio prudentis. Ratio probans & explicans hanc meam sententiam est, quia homo communiter vult potius laborare lucrando, quam etiam oriri, sine lucro; ergo, cum hic labor involuntarie illi cesset, non est is privandus lucro, quod reportaret ab eo labore relicto propter tuam causam, sic pauper artifex vulneratus ab inimico otatur quidem, dum jacet in lecto, sed mallet laborare, & lucrari: nam propterea inimicus lucrum cessans debet reddere ei, quam vis otianti. Ex alia parte, quia nullus homo est communiter, qui cessationem notabilis laboris non emeret aliquo parvo pretio; ideo hoc parvum pretium erit deducendum.

n *Less. l. c. dub. 11. nu. 98. l. item Salas dub. 20. num. 12. Sotus de just. q. 1. ar. 3. Rebell. Reginald. quos citat sequiturque Dicast. l. c. n. 178.*

Lucrum cessans anticipate sumptum.

16. Secunda difficultas, an mutuatori liceat, lucrum, quod ipsi cessabit, sumere nunc ab ipso initio mutui? v. g. mutuatur nunc quis centum, speratque decem acquirere ex lucro sibi cessante, potestne licite nunc sibi sumere ea decem? respondeo, nequaquam *nn*; ratio est, quia sic non mutuaret centum, sed nonaginta, & sic non posset lucrum accipere ex integro mutuo centum aureorum.

n n *Medina, de usuris q. 3. §. septima conclusio l. Dicast. l. c. a n. 174. & du. 6. seq.*

17. Caramuel o tollit sic difficultatem: fiant duo contractus; alter mutationis